

Европейски икономически и социален комитет

ССМИ/106
Устойчива
конкурентоспособност на
строителния сектор

Брюксел, 17 април 2013 г.

СТАНОВИЩЕ

на

Европейския икономически и социален комитет

относно

„Съобщение на Комисията до Европейския парламент и Съвета – Стратегия за устойчивата конкурентоспособност на строителния сектор и предприятията от него“
COM(2012) 433 final

Докладчик: г-н **Aurel Laurențiu Plosceanu**

Съдокладчик: г-н **Enrico Gibellieri**

На 7 септември 2012 г. Европейската комисия реши, в съответствие с член 304 от Договора за функционирането на Европейския съюз, да се консултира с Европейския икономически и социален комитет относно

„Съобщение на Комисията до Европейския парламент и Съвета – Стратегия за устойчивата конкурентоспособност на строителния сектор и предприятията от него“
COM(2012) 433 final.

Консултативната комисия по индустриални промени, на която беше възложено да подготви работата на Комитета по този въпрос, прие своето становище на 12 март 2013 г.

На 489-ата си пленарна сесия, проведена на 17 и 18 април 2013 г. (заседание от 17 април), Европейският икономически и социален комитет прие настоящото становище със 128 гласа „за“, 2 гласа „против“ и 7 гласа „въздържал се“.

*

* *

1. **Заклучения и препоръки**

- 1.1 ЕИСК приветства публикувания през юли 2012 г. план за действие на Комисията за устойчива конкурентоспособност на строителния сектор.
- 1.2 ЕИСК признава стратегическото значение на строителния сектор в европейската икономика от гледна точка на приноса му към БВП, ролята на строителството в областта на заетостта и функцията му на вектор на икономически растеж.
- 1.3 ЕИСК счита, че строителният сектор играе изключително важна роля за понижаването на търсенето на енергия в ЕС и намаляването на екологичния отпечатък на човечеството, както и за смекчаването на изменението на климата и приспособяването към последиците от него. ЕИСК очаква, че планът за действие ще улесни задачата на сектора да се заеме с тези важни за обществото предизвикателства.
- 1.4 Строителният сектор, представляващ почти 10 % от БВП на ЕС, е от ключово значение за здравето на икономиката като цяло. В стремежа си да постигнат растеж, националните органи, отговарящи за изготвянето на политиката, трябва да се ангажират със строителния сектор, както направи Комисията чрез настоящото съобщение, и да осъзнаят, че при наличие на подходящи финансови и регулаторни условия секторът може да осигури растежа, работните места и опазването на околната среда, които гражданите на ЕС с право заслужават.

Според ЕИСК строителният сектор не се нуждае от пряка финансова подкрепа, като например субсидии; вместо това планът за действие би трябвало да има за цел да създаде политическа и регулаторна рамка, която да позволи на сектора да изпълнява по най-добрия начин функцията си да допринася за икономическия растеж, социалното благополучие и управлението на околната среда. Това включва осигуряване на достатъчен приток от публични инвестиции и частно финансиране в подкрепа на жизнеспособни проекти, както и финансиране на икономиката на държавите членки, предимно посредством банкови кредити, като се предприемат незабавно ефективни мерки за подобряване на достъпа на МСП до кредити, включително чрез въвеждане на специфични мерки за гаранции и контрагаранции.

- 1.5 Опростеността, стабилността и съгласуваността на регулаторната рамка и рамката за стандартизация на ЕС също са ключов фактор както за вътрешната, така и за външната конкурентоспособност на строителния сектор в Европа.
- 1.6 ЕИСК напълно е наясно, че макар и да ребалансират структурните несъответствия, строгите икономии не водят до възстановяване на растежа, а по-скоро задълбочават икономическата криза в много държави. Необходими са инвестиции в устойчиви сгради и инфраструктура, за да се осигури растеж на Европа в бъдеще и перспективи за работни места.
- 1.7 Организираното гражданско общество приканва Комисията, Европейския парламент, Съвета и правителствата на държавите членки да гледат на инвестициите в устойчиви сгради и жизненоважна инфраструктура като на стратегически принос за бъдещ икономически растеж и работни места, а не просто като на друга форма на публични разходи. Освен това ЕИСК препоръчва тези инвестиции да не бъдат отчитани при изчисляването на резултатите, постигнати от дадена държава по отношение на Пакта за стабилност и растеж.
- 1.8 Съществува огромен потенциал за намаляване на търсенето на енергия чрез саниране на остарелия сграден фонд в ЕС, за да бъдат постигнати целите на ЕС за намаляване на емисиите от парникови газове с 20 % и на търсенето на енергия с 20 %. Освен това подобни действия биха намалили вноса на енергия от изкопаеми горива и биха спомогнали да се гарантира, че по-голяма част от богатството на ЕС остава в Европа. Това би допринесло за поддържането и създаването на работни места в настоящата финансова и икономическа криза. За да се реализира този потенциал, държавите трябва да осигурят подходящи финансови и фискални стимули, които да насочват пазара към по-голямо енергоспестяване и да гарантират, че недостигът на умения намалява.

- 1.9 Друго огромно предизвикателство е подобряването на европейската транспортна, енергийна и широколентова инфраструктура, за да се отговори на потребностите на бъдещите поколения и да се гарантира международната конкурентоспособност и привлекателността на Европа като притегателен център за преки чуждестранни инвестиции (ПЧИ). Ако правителствата не осъзнаят важноста на този вид инвестиции, Европа рискува да изостане от други части на света както в икономически план, така и по отношение на социалното благополучие.
- 1.10 Демографските промени създават нови предизвикателства за застроената среда, на които секторът трябва да обърне внимание. Сред тях са последиците от застаряването на населението във връзка с достъпа до застроена среда. ЕИСК взима под внимание текущата работа на Европейския комитет по стандартизация (CEN), на който Европейската комисия възложи да адаптира съответните стандарти в съответствие с принципите на подхода „универсален дизайн“ („*Design for All*“). Освен това строителният сектор е изправен пред предизвикателството на застаряващата работна сила. В тази връзка ЕИСК припомня стратегията „Европа 2020“ за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж¹ и предизвикателството за икономиката като цяло.
- 1.11 В допълнение към приноса на строителния сектор към усилията за смекчаване на изменението на климата, приспособяването към последиците от това изменение изправя застроената среда пред нови предизвикателства, с които секторът ще трябва да се справя. Те включват последиците от екстремните метеорологични явления, които изискват по-устойчива застроена среда, както и подходящи защитни структури. ЕИСК подчертава, че това също трябва да бъде отчетено в съществуващите стандартизирани технически методологии, като например еврокодовете.
- 1.12 Строителството играе изключително важна роля по отношение на тези предизвикателства, при условие че бъдат осигурени необходимите инвестиции, и, макар че облигациите за проекти са начин за привличане на допълнително частно финансиране за проектите, те не могат да заместят ролята на публичните инвестиции.

¹ Съобщение на Комисията COM(2010) 2020 final, 3 март 2010 г. „Европа 2020 – Стратегия за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж“.

- 1.13 Много дружества в строителния сектор, особено МСП, изпитват силен натиск поради забавянето на плащанията от клиенти от публичния и частния сектор. Директива 2011/7/ЕС относно борбата със забавяне на плащането по търговски сделки трябва да се прилага правилно, за да се гарантира оцеляването на дружествата. За да се приложат напълно разпоредбите на Директива 2011/7/ЕС и да се постигнат нейните цели, ЕИСК подчертава колко е важно сроковете за плащане/получаване при обществените поръчки да бъдат намалени до максимум 30 дни и да се гарантира тяхното спазване под формата на действително изплащане на фактурите, като се приемат подходящи бюджетни и административни мерки (в частност във връзка с получаването на банкови кредити за уреждане на просрочените задължения). ЕИСК счита, че е важно да се даде предимство на решаването на проблема с просрочените задължения, отчетени преди транспонирането на Директива 2011/7/ЕС. Големите закъснения в плащането на фактурите при различни обществени поръчки нанасят сериозен удар върху конкурентоспособността, рентабилността и жизнеспособността на предприятията. Държавите, които до момента са имали по-кратки срокове за плащане, не би трябвало да използват дерогациите на директивата, за да удължават тези срокове. Във връзка с това ЕИСК препоръчва максималният допустим срок за плащане на фактурите (включително приемане и проверка) да бъде 30 дни.
- 1.14 За да не се изложат на опасност или намалят чувствително шансовете за възстановяване на икономиката, ЕИСК подчертава необходимостта да се възобнови и подпомогне отпускането на банкови кредити за инвеститорите и за реалната икономика; той препоръчва да се избягва упражняването на прекомерен пруденциален надзор при отпускането на кредити и да не се привилегирова развиването на инвестиции в ценни книжа за сметка на отпускането на кредити за предприятията, които оцеляват по време на криза. Временните заеми са от първостепенно значение за ежедневното оцеляване на много дружества, особено МСП. Затова настоящото ограничено банково кредитиране излага на реална заплаха жизнеспособността на тези предприятия. За да се избегне по-нататъшно влошаване на и без това сведеното до минимум кредитиране, финансовите пруденциални правила, като предложените в споразумението Базел III, не трябва да водят до допълнително ограничаване на кредитите, отпускани от банките на реалната икономика. За тази цел вземането на евтини кредити от ЕЦБ следва да бъде обвързано със задължението сериозна част от средствата да облагодетелстват реалната икономика.

- 1.15 Изключително важен елемент от изграждането на устойчив и конкурентоспособен строителен сектор е осигуряването на добри условия на труд. Още докладът на Аткинс от 1993 г.² стигна до заключението, че зависимостта на строителния сектор от форми на несигурна заетост, като фиктивната самостоятелна заетост, създава пречки пред производителността. Поради това планът за действие следва да включва и стратегии за стабилизиране на заетостта и борба с незаконни практики като фиктивната самостоятелна заетост в сектора.
- 1.16 Независимо от формата на заетост са необходими стимули за повишаване на квалификацията на работната сила, които да предлагат възможности за учене през целия живот.
- 1.17 Заобикалянето на правилата и социалните задължения води до изкривяване на строителния пазар. Затова трябва да се осигурят равнопоставени условия на конкуренция въз основа на спазването на съществуващите разпоредби и социалните условия в приемащата държава. За да се постигне това, трябва да се използват подходящи правоприлагащи механизми за осигуряване на условия в приемащата държава.
- 1.18 ЕИСК призовава европейските институции и държавите членки да укрепят политиките си и да предприемат конкретни действия за неутрализиране на влиянието на корупцията и престъпните организации върху обществените поръчки, главно при големите инфраструктурни проекти, което поражда неприемлива и нелоялна конкуренция чрез прибягване до заплахи и насилие, като така ограничава свободата и демокрацията.
- 1.19 ЕИСК подчертава, че на държавите членки следва да се позволи да прилагат настоящите и допълнителните мерки за контрол или административни формалности, които се считат за ефективни и необходими. Това включва задължението да се гарантира, че тези механизми за проверки, наблюдение и изпълнение действително се прилагат, наред с извършването на ефективни и адекватни инспекции, с цел да се осигури съответствие с националното право и Директивата за командироването (Директива 96/71/ЕО).
- 1.20 Работниците мигранти следва да имат право на минимални социални условия и/или равно третиране въз основа на условията и разпоредбите в приемащата държава. Следва да се въведат подходящи правоприлагащи механизми за борба със социалния дъмпинг и неравното третиране по отношение на закона на работниците мигранти.

²

Secteur, Strategic Study on the Construction Sector: Final Report: Strategies for the Construction Sector („Стратегическо проучване на строителния сектор. Окончателен доклад: Стратегии за строителния сектор“), WS Atkins International (1993 г.).

- 1.21 Трябва да се увеличи делът на разходите за научноизследователска и развойна дейност (НИРД) в строителния сектор като инструмент за повишаване на производителността. Нужна е политика в подкрепа на непрекъснатите иновации и повишаването на производителността, която да се основава на уменията на работната сила, на „интелигентни“ нови продукти и работна организация, както и на качествени работни места. В това отношение екологичните технологии могат да бъдат един от двигателите на новото развитие.
- 1.22 ЕИСК подкрепя справедливи и балансиран договорни условия, каквито следва да се въведат във всички държави членки на ЕС. Те следва да включват и дружествата от страни извън ЕС, които развиват дейност на строителния пазар в ЕС. Налагането на критерия за икономически най-изгодна оферта (вместо този за най-ниска цена) и прилагането на последователен подход на отхвърляне на необичайно ниските оферти са основни стълбове на ефективната и лоялна конкуренция.
- 1.23 ЕИСК препоръчва активите да бъдат оценявани въз основа на целия им жизнен цикъл, за да може строителството да допринася по-ефективно за устойчивото развитие. Когато е целесъобразно, тези оценки следва да се основават на стандартите, разработени или приети от Европейския комитет по стандартизация (CEN).
- 1.24 ЕИСК приветства създаването на европейски форум на високо равнище по въпросите на строителството и е готов да участва в него с цел повишаване на съгласуваността на политиките на ЕС, свързани със строителния сектор.

2. Контекст

- 2.1 Строителният сектор в ЕС-27 бе засегнат сериозно от започналата през 2008 г. финансова криза и последвалия икономически спад в строителната дейност. Възстановяването на растежа беше забавено от разразяването на кризата с държавния дълг в еврозоната и налагането на програми за строги икономии в много държави членки.
- 2.2 Въпреки това през 2011 г. строителният сектор постигна оборот от 1 208 млрд. EUR, което представлява 9,6 % от БВП на ЕС-27 и 51,5 % от брутно капиталобразуване³.
- 2.3 Що се отнася до предприятията, строителният сектор наброява 3,1 млн. дружества, 95 % от които са МСП с по-малко от 20 наети лица, а 93 % – с по-малко от 10 работници.

³ Статистически доклад R54 на Европейската федерация на строителната индустрия (FIEC).

- 2.4 Строителният сектор е най-големият промишлен работодател в Европа с 14,6 млн. работници през 2011 г., което представлява 7 % от всички заети лица и 30,7 % от заетите в промишлеността. Заетостта спада непрекъснато от 2008 г. насам.
- 2.5 Като се вземе предвид мултиплициращият ефект (един работещ в този сектор създава работа за още двама в други сектори), в ЕС има 43,8 млн. работници, които зависят пряко или непряко от строителния сектор.
- 2.6 В различните държави членки въздействие върху строителния сектор оказаха един и същ вид икономически фактори, които по същество са:
- трайните последици от кредитната криза, която ограничи отпускането на заеми;
 - оттеглянето на останалите мерки за възстановяване;
 - началото на кризата с държавния дълг през лятото на 2010 г.;
 - и последвалото прилагане на мерки за строги икономии в цяла Европа.
- 2.7 Усилията на национално равнище бяха подкопани от мерките за бюджетна и фискална консолидация, както и от значителните съкращения на инвестициите с цел преодоляване на кризата с държавния дълг.
- 2.8 Това положение допълнително отслаби все още крехкото доверие на стопанския сектор и потребителите.
- 2.9 Според прогнозите през 2012 г. общото строително производство ще се свие с повече от 2 % в резултат на спад във всички сегменти на строителството.
- 2.10 Според анализ на Световната банка строителството е сред секторите, в които се наблюдават признаци на корупция и организирана престъпност:
- възлагане на проекти с оглед на политически интереси, а не въз основа на търг;
 - начините, по които се извършва акредитацията за процедурата по сертифициране в строителството.

Държавите членки на ЕС са установили корупционни практики при:

- практикуването на финансов инженеринг и закъснялото заплащане на работата, свършена от строителните дружества;
- поддържането на технически, административни или регулаторни пречки, които изкривяват тържния процес.

3. **Предложението на Комисията**

3.1 Целите на предложената стратегия са:

- справяне до 2020 г. с основните предизвикателства пред сектора на строителството по отношение на инвестициите, човешкия капитал, енергийните и екологичните изисквания, регулирането и достъпа до пазара;
- предлагане на краткосрочен и средносрочен план за действие за справяне с тези предизвикателства.

3.2 Обхватът на предложението включва:

- стимулиране на търсенето на устойчива застроена среда, по-специално на санирането на сгради;
- подобряване на ефективността на веригата за доставки/създаване на стойност и на вътрешния пазар за строителни продукти и услуги;
- разширяване на пазарните перспективи пред строителните предприятия от ЕС на международно равнище.

3.3 Предложеният план за действие е съсредоточен върху следните пет цели:

3.3.1 стимулиране на благоприятни инвестиционни условия;

3.3.2 подобряване на човешкия капитал в основата на строителния сектор;

3.3.3 подобряване на ефективното използване на ресурсите, екологичните показатели и възможностите за бизнес;

3.3.4 укрепване на вътрешния пазар за строителство;

3.3.5 насърчаване на световната конкурентна позиция на строителните предприятия от ЕС.

3.4 По отношение на управлението се предлага създаването на тристранен стратегически форум (Комисия, държави членки, заинтересовани страни), който да наблюдава напредъка в прилагането на стратегията.

4. **Текущо състояние на строителния сектор – SWOT анализ**

4.1 **Силни страни**

4.1.1 Сметчане на изменението на климата и приспособяване към последиците от него и намаляване на екологичния отпечатък на човечеството.

Строителството е местна стопанска дейност с висока интензивност на труда. Затова производството не може да бъде изнесено в чужбина, което гарантира запазването на заетостта в рамките на ЕС.

43,8 млн. работници в ЕС-27 все още зависят пряко или непряко от строителния сектор.

Големият брой микропредприятия и МСП, занимаващи се със строителство, означава, че това е дейност с дълбоки корени в местните общности, която отразява многообразието от местни традиции и култури.

В много държави членки строителният сектор, съвместно с институциите за професионално образование, играе централна роля при осигуряването на стажове за млади работници, предоставяйки възможности за социална мобилност.

4.2 Слаби страни

- 4.2.1 Строителният сектор в много държави трябва да се съобразява с правила, които затрудняват механизмите за сътрудничество между предприятията (такъв пример са правилата за правната отговорност) и се отличава със сложна верига за създаване на стойност и висок потенциал за конфликти и неефективност. Това е пречка пред повишаването на конкурентоспособността.
- 4.2.2 Независимо от положителните промени в последно време, като манифеста, озаглавен „Да изградим благоденствие за бъдещето на Европа“ – публикуван първоначално през ноември 2010 г. от неформалната платформа „Европейски форум за строителство“ и впоследствие публикуван отново през януари 2013 г. специално във връзка със съобщението на Комисията – секторът е съставен от толкова много различни заинтересовани страни, че е трудно да се координират всички различни мнения и да се говори „с един глас“ на национално или европейско равнище.
- 4.2.3 В някои случаи секторът е податлив на риска от спекулативен имотен бум, подобно на този, който се наблюдаваше в редица държави членки през първото десетилетие на 21 век и беше породен от предлагането на нисколихвени кредити за сектора на недвижимите имоти.
- 4.2.4 Политическите мерки, които имат за цел да насърчат специфични форми на строителство, като данъчни стимули за енергоефективно саниране, дейности за модернизиране или преференциални тарифи за подкрепа на микропроекти за енергия от възобновяеми източници, често са непредсказуеми, краткосрочни и биват ограничавани преди да се усетят реално ползите от тях.

- 4.2.5 Водещ в обществените поръчки обикновено е критерият за най-ниската цена. Подобен натиск за намаляване на цените на офертите не позволява на предприятията да обновяват процесите си и да инвестират в нови и иновационни материали. Освен това при обществените поръчки често не се допуска предлагане на различни варианти. Невъзможността да се предлагат варианти, наред с рестриктивните застрахователни схеми, са допълнителни пречки пред развитието на иновациите.
- 4.2.6 Инвестициите в НИРД в строителния сектор са малко в сравнение с други отрасли, което се дължи на раздробеността на сектора, силно регламентирания и прескриптивен характер на строителните работи и традиционно ограничените маржове на печалба в строителството. ЕИСК все пак отбелязва публично-частното партньорство за енергийна ефективност, което съчетава подкрепа за НИРД от Европейския съюз със съфинансиране от частния сектор.
- 4.2.7 Независимо от големия напредък, отбелязан през последните години, строителният сектор все още има проблеми с имиджа си и постигането на по-добри резултати в сферата на здравето и безопасността на труда продължава да бъде приоритет. Като цяло, и въпреки спада, отрасълът все още не успява да привлече достатъчен брой квалифицирани инженери от университетите. Вследствие на демографските промени проблемът ще се задълбочава. Секторът трябва сам да се справи с този проблем на имиджа и да успее да привлече млади квалифицирани работници.

4.3 Възможности

- 4.3.1 Енергийните характеристики на сградния фонд са огромна възможност за сектора да разшири дейността си със съществуващите технологии. И все пак националните правителства трябва да признаят този потенциал и да предоставят необходимата финансова подкрепа и данъчни стимули.
- 4.3.2 Държавите членки и Европейският съюз следва да координират широкомащабни инвестиционни програми в ключова инфраструктура и сгради, които надхвърлят предложения размер на средствата по линия на Механизма за свързване на Европа в следващата многогодишна финансова рамка.
- 4.3.3 В средносрочен и дългосрочен план секторът има потенциала да създаде устойчива икономика с ниска въглеродна интензивност, ако бъдат въведени необходимите регулаторни и финансови стимули.
- 4.3.4 Строителният сектор ще бъде в челните редици на усилията за смекчаване на изменението на климата и приспособяване към последиците от него.

4.3.5 Развитието на нови технологии, основани на ИТ, като информационното моделиране на строителството (Building Information Modelling – BIM), помага да се даде тласък на иновациите и да се подобри ефективността в сектора.

4.4 **Заплахи**

4.4.1 Основната заплаха за строителния сектор е липсата на публични и частни инвестиции, която от 2008 г. насам доведе редица жизнеспособни предприятия до фалит и предизвика огромен спад на заетостта. Продължителна рецесия в строителния сектор ще доведе до трайна загуба на архитекти, проектанти, инженери и занаятчии.

4.4.2 Във връзка с горепосоченото, друга заплаха за сектора е застаряването на работната сила и липсата на квалифицирани млади работници, които да я заменят. Данните от Германия показват, че през 2011 г. 44 % от работната сила е била на възраст над 45 години.

4.4.3 Друга заплаха е появата на изпълнители от трети държави на пазара на ЕС за обществени поръчки. Тези предприятия, често държавна собственост, използват финансиране от собствената си държава, за да подбият ценово лоялната конкуренция, както в случая с магистралата А2 в Полша през 2009 г. с участието на китайско държавно дружество. Подобна нелоялна конкуренция води до понижаване на качеството на строителството и до подбиване на заплатите на местните строителни работници.

4.4.4 Натискът, който властите оказват за реализиране на икономии в областта на обществените поръчки, често води до провеждане на търгове с необичайно ниски цени. Тези търгове снижават качеството на застроената среда, застрашават социалното благополучие на работниците и увеличават разходите в дългосрочен план.

4.4.5 Строителният сектор вече е силно регулирана дейност и това е напълно основателно, но ако не бъде координирано, приеманото на равнище ЕС законодателство за справяне с рисковете в строителния сектор може да се окаже контрапродуктивно.

4.4.6 Високата степен на мобилност на заетите лица е една от ключовите характеристики на строителния сектор в ЕС. Използването на работна ръка от други държави, и особено на самостоятелно заети и временно командировани работници, не следва да се прилага като форма на социален дъмпинг с цел да се избегне плащането на социално-осигурителни вноски и изпълнението на социалните задължения, които са в сила в приемащата държава.

4.4.7 Огромно предизвикателство пред промишленото производство на строителни материали е бъдещият достъп до суровини, както и ефективното използване на ресурсите.

5. Гледната точка на икономическите и социалните партньори и на организираното гражданско общество

- 5.1 В изказванията, които бяха направени по време на изслушването, организирано от Консултативната комисия по индустриални промени (ССМІ) на 19 декември 2012 г., бяха изтъкнати следните основни аспекти:
- 5.1.1 Публикуването на съобщението на Комисията е навременно и в него са включени много от елементите, очаквани от строителната промишленост.
- 5.1.2 Предложената стратегия не съдържа тактики за справяне с въздействието на изменението на климата върху отрасъла.
- 5.1.3 Финансирането на проектите и тенденцията към забавяне на плащанията остават важни въпроси от дневния ред на строителната промишленост.
- 5.1.4 Налице е силно застаряване на работната сила в строителството, което трябва да бъде преодоляно чрез привличане на млади квалифицирани работници.
- 5.1.5 Необходим е по-решителен подход, за да се преодолеят основните заплахи и слабости и да се гарантира постигането на целите на стратегията „Европа 2020“ и TEN.
- 5.1.6 Без висококачествено проектиране и изпълнение няма да постигнем устойчиво строителство или устойчива конкурентоспособност на строителния сектор. Не може да се постигнат висококачествено проектиране и изпълнение чрез търгове, които се основават единствено на критерия за най-ниска цена и пренебрегват дългосрочните разходи.
- 5.1.7 Обществените поръчки за строителни услуги, в които обикновено водещият критерий е най-ниската цена, не позволяват на предприятията да обновяват процесите си и да инвестират в нови и иновационни материали. Нововъведенията се възпрепятстват допълнително от застрахователните схеми, санкциониращи предприятията, които желаят да разнообразят своите работни практики или да използват иновационни материали.
- 5.1.8 Съществува неравнопоставеност в конкуренцията между предприятията в държавите от ОИСР и групата БРИКС, която се нуждае от специални решения.
- 5.1.9 Намаляването на ставката на ДДС за достъпни жилища отново би могло да се разгледа като възможен стимул.

- 5.1.10 Социалното партньорство в строителната промишленост, което доведе до възникването на няколко паритетни неправителствени организации, също би трябвало, наред със социалния диалог, да се доразвие и укрепи в държавите членки, за да бъде потърсено решение на изключително специфичните предизвикателства, с които се сблъсква този отрасъл (здравословни и безопасни условия на труд, обучение, платен отпуск и т.н.).
- 5.1.11 Необходимо и целесъобразно е също така да се въведе етичен кодекс, за да се намали въздействието на корупцията.
- 5.1.12 Необходима е по-активна комуникация във връзка с инвестиционните политики, за да се подобрят стратегиите на предприятията, които понастоящем се основават най-вече на краткосрочното оцеляване.
- 5.1.13 Създаденият от Комисията форум на високо равнище по въпросите на строителството, който започва работа през януари 2013 г., е изключително необходим и ЕИСК следва да участва в него.

6. **Общи бележки**

6.1 Прогнозираното развитие на строителния сектор се характеризира с:

- енергийните показатели на сградите, ефективното използване на ресурсите в производството, транспорта, използването на продуктите за сгради и строителство на инфраструктура;
- икономиката с ниска въглеродна интензивност като фактор, оказващ огромно въздействие върху строителния сектор;
- глобалните предизвикателства, които се изразяват в:
 - глобализирана небалансирана конкуренция;
 - енергийна ефективност;
 - устойчиви сгради;
 - устойчивост при бедствия;
 - параметри на вътрешния въздух;
 - оползотворяване, рециклиране и повторно използване на сгради и материали;
 - проектиране, съобразено с търсенето на бъдещите потребители;
 - застаряване на работната сила;
 - процедури за възлагане на обществени поръчки;
 - публично-частни партньорства (ПЧП);
 - специфични въпроси, свързани със здравословните и безопасни условия на труд;
 - бизнес етика.

- 6.2 Необходима е „трофична верига“ между участниците в строителния сектор: строителните предприятия, специалистите по планиране, архитектите, проектантите, строителните предприемачи и т.н. следва да бъдат включени в области на знанието като финансиране, застраховане, обществени поръчки, маркетинг и образование.
- 6.3 За да противодействат на явления като корупцията и организираната престъпност, строителните дружества предлагат сложна гама от действия и структурни реформи, сред които:
- премахване на сегашните технически, административни или регулаторни пречки, които изкривяват тръжните процедури в областта на инфраструктурите, строителството и монтажа, чрез опростяване на специфичната регулаторна рамка и определяне на твърди задължения за участниците;
 - преразглеждане на сегашните механизми за сключване на договори и плащания с участието на фондове на ЕС посредством подобряване на потока от документи, повишаване на отговорността на органите за наблюдение и контрол и използване на гаранционна блокирана сметка за всеки проект; одитиране и съвместни кръстосани проверки както с бенефициера, така и със строителното дружество, на дължимите плащания и дейностите, ползващи се от съвместно държавно и европейско финансиране, при проектите, реализирани с европейски средства.

Брюксел, 17 април 2013 г.

Председател
на
Европейския икономически и социален
комитет

Henri Malosse
